Bedřich Smetana

Dalibor

Přibyl / **Kniplová** / **Jindrák** / **Svobodová-Janků** / **Horáček** / **Švehla**

Prague National Theatre Chorus and Orchestra / **Jaroslav Krombholc**

Jaroslav Krombholc

Bedřich Smetana /1824—1884/

Dalibor

Opera o 3 dějstvích / Opera in 3 Acts *(1867, premiéra / premiered 1868)*

Libreto / Libretto **Josef Wenzig, Ervín Špindler**

Vladislav, král český / King of Bohemia *(baryton / baritone)* . . . . . **Jindřich Jindrák**

Dalibor, rytíř / a knight *(tenor)* . . . . . **Vilém Přibyl**

Budivoj, velitel královské hradní stráže / commander of the castle guard *(baryton / baritone)* . . . . . **Antonín Švorc**

Beneš, žalářník / jailor *(bas / bass)* . . . . . **Jaroslav Horáček**

Vítek, posel Daliborův / mercenary of Dalibor *(tenor)* . . . . . **Zdeněk Švehla**

Milada, sestra purkrabího ploskovického / sister of the burgrave of Ploskovice *(soprán / soprano)* . . . . . **Naděžda Kniplová**

Jitka, selské děvče na statcích Daliborových / a village-maiden on the Dalibor's estate *(soprán / soprano)* . . . **Hana Svobodová-Janků**

Jeden ze soudců / One of the judges *(bas / bass)* . . . . . **Dalibor Jedlička**

Soudcové, královští zbrojnoši, poslové a sluhové Daliborovi, lid / Judges, mercenaries and the people

Sbor opery Národního divadla v Praze / Prague National Theatre Opera Chorus
Sbormistr / Chorus master **Milan Malý**

Orchestr Národního divadla v Praze / Prague National Theatre Orchestra
Dirigent / Conductor **Jaroslav Krombholc**

Hudební režie / Recording directors **Ladislav Šíp, Zdeněk Zahradník**
Zvuková režie / Recording engineer **František Burda**

Nahráno 9.–21. září 1967 ve studiu Domovina, Praha /
Recorded at the Domovina studio, Prague, 9–21 September, 1967

Přepis originálních analogových pásů a mastering /
Digital remastering of the original analogue tapes **Aleš Dvořák**, 2024

Digitální střih, zvukové korekce a technická příprava projektu /
Digital editing, noise reduction, and preparation of the project **Miloš Guth**, 2024

CD 1

Celkový čas / Total time **77:05**

PRVNÍ DĚJSTVÍ / ACT 1

1 1. VÝSTUP / SCENE 1
„Dnes ortel bude provolán“ / “Today the judgement will be passed” . . 3:28
(sbor / chorus)

2 „Opuštěného sirotka“ / “An orphan, abandonned” 4:59
(Jitka, sbor / chorus)

3 2. VÝSTUP / SCENE 2 — POCHOD / MARCH
Příchod krále a soudců / The arrival of the King and the Judges 2:19

4 „Již víte, jak to krásné království!“ /
“You know by now how our kingdom fair ” 3:22
(Vladislav)

5 „Již uchopte se slova“ / “Step forward without fear” 3:19
(Vladislav, Milada, sbor / chorus, Jitka)

6 „Pohasnul den“/ “The sun did set” 6:23
(Milada, sbor / chorus, Jitka, Vladislav)

7 „Jaký to zjev!“ / “Ah, what a sight!” 1:24
(Milada, sbor / chorus, Vladislav)

8 „Zapírat nechci… Když Zdeněk můj“ /
“I won’t deny…When Zdeněk mine” 2:50
(Dalibor)

9 „Však slyš!“ / “But hear!” 6:51
(Dalibor, Milada, Vladislav, sbor / chorus, Jeden ze soudců / One of the judges)

10 „Slyšel’s to, příteli, tam v nebes kůru?“ / “Oh, didst thou hear it” 3:32
(Dalibor, sbor / chorus)

11 5. VÝSTUP / SCENE 5
„U svých mne zde vidíte nohou“ / “Here do you see me bending low” . . 3:27
(Milada, sbor / chorus, Vladislav)

12 6. VÝSTUP / SCENE 6
„Jaká to bouře ňadra mi plní“ /
“What storm here in my bosom is raging” 3:16
(Milada, Jitka)

DRUHÉ DĚJSTVÍ / ACT 2

13 „Ba, nejveselejší je tento svět!“ /
“Oh, yes, the gayest is this our world!” 3:25
(sbor / chorus)

14 1. VÝSTUP / SCENE 1
„Dle této písně... Ta duše, ta touha“ /
“By this gay song... My dearest, my yearning” 2:34
(Jitka, Vítek)

15 „Je Daliborův osud tobě znám?“ /
“Of Dalibor’s fate didst thou surely hear?” 2:17
(Jitka, Vítek)

16 2. VÝSTUP / SCENE 2
„Ba, nejveselejší je tento svět“ /
“Oh, yes, the gayest is this our world!” 4:59
(sbor / chorus, Vítek, Jitka)

PROMĚNA I / CHANGE OF STAGE I

17 1. VÝSTUP / SCENE 1
„Největší bedlivosti třeba“ / “Here greates vigilance is needed” 5:59
(Budivoj, Beneš)

18 2. VÝSTUP / SCENE 2
„Ach, jak těžký žalářníka život jest“ /
“Oh, how saddening is a jailer’s life, how hard” 2:36
(Beneš)

19 3. VÝSTUP / SCENE 3
„Hotovo všechno“ / “Everything is ready ” 4:52
(Milada, Beneš)

20 4. VÝSTUP / SCENE 4
„Jak je mi?“ / “Oh, goodness! ” 2:44
(Milada)

21 5. VÝSTUP / SCENE 5
„Zde jsou ty housle“ / “Here is the violin” 2:15
(Beneš, Milada)

CD 2

Celkový čas / Total time **67:03**

PROMĚNA II / CHANGE OF STAGE II

1 1. VÝSTUP / SCENE 1
Listesso tempo (orchestrální úvod) / Listesso tempo (orchestra) 5:40

2 „Nebyl to on zas?“ / “It was he again?” 4:07
(Dalibor)

3 2. VÝSTUP / SCENE 2
„Vem’ tento chudý dárek z ruky mé!“ /
“Accept, I beg, this trifle from my hand!” 6:45
(Milada, Dalibor)

4 „Ó, nevýslovné štěstí lásky!“ / “Oh, unspeakable charm of love!” 5:31
(Dalibor, Milada)

TŘETÍ DĚJSTVÍ / ACT 3

5 1. VÝSTUP / SCENE 1
„Přeslavný králi!“ / “Glorious King!” 3:18
(Budivoj)

6 „Čtyřicet let již tomu bude“ / “It will be near to forty years” 4:02
(Beneš)

7 2. VÝSTUP / SCENE 2
„V tak pozdní dobu... Krásný to cíl“ /
“At this late hour... Beautiful aim that any king can follow“ 5:31
(Vladislav)

8 „Jste již u konce?“ / “Are you ready?” 5:23
(Vladislav, soudci /judges)

PROMĚNA I / CHANGE OF STAGE I

9 3. VÝSTUP / SCENE 3
„Toť třetí noc... Ha, kým to kouzlem“ /
“It’s the third night... Oh, by what marvel thou” 3:18
(Dalibor)

10 4. VÝSTUP / SCENE 4
„Ó nebe! Bez okovů?“ / “Oh, heaven! He shook his chains?” 5:30
(Budivoj, Dalibor)

11 „Nuž, buď si tak! Jsem připraven již k hrobu“/
“Let so it be! I’m now prepared to die” 5:32
(Dalibor)

PROMĚNA II / CHANGE OF STAGE II

12 5. VÝSTUP / SCENE 5
„Nezaslechli jste ještě houslí zvuky?“ /
“No trace as yet of our covened signal?” 4:55
(Milada, sbor / chorus, Jitka)

13 6. VÝSTUP / SCENE 6
„Milado! — Kde jsem to?“ / “Milada! — Where am I?” 3:09
(Dalibor, Milada)

14 „Hle, ta rajská Vesny růže!“ / “Oh, behold this tender rosebud” 2:18
(Jitka, sbor / chorus)

15 7. VÝSTUP / SCENE 7
„Nepřátel zástup poražen a zbit“ /
“Enemy troops are beaten and dispersed”. 1:59
(Budivoj, sbor / chorus, Dalibor)

► *Scéna z 3. dějství / Scene from Act 3*
(Národní divadlo / Prague National Theatre, 1961)

Vladyka Dalibor z Kozojed byl historická postava z 15. století, z doby, kdy za vlády Vladislava Jagellonského vypuklo na Litoměřicku na panství Adama Ploskovského povstání proti robotě. Vzbouřenci dobyli ploskovskou tvrz, jejího pána zajali a o ochranu požádali Dalibora. Jako v řadě jiných případů byla skutečnost poněkud jiná, Dalibor nebyl žádný rytíř bez bázně a hany, dokonce se s ním o právo na majetek soudili příslušníci jeho vlastní rodiny. Vzpoury využil k tomu, aby si přivlastnil také majetek ploskovský a byl za to po právu odsouzen. Stal se prvním vězněm nově vybudované věznice na Hradčanech, věže, která po něm dostala jméno Daliborka. Dne 13. března 1498 byl Dalibor popraven stětím sekerou. V povědomí lidu se však proměnil v zastánce práv chudých a tradice z něj utvořila hrdinu — dokonce operního. Dalibor se měl stát už roku 1844 titulním hrdinou opery skladatele Františka Bedřicha Kotta, skladatel ji však nedokončil (provedena byla jen jedna scéna), a Karel Sabina napsal roku 1859 libreto na týž námět pro Adolfa Pozděnu — také toto dílo zůstalo torzem. Německy psané libreto Josefa Wenziga (1807–1876) získal Smetana začátkem roku 1865. Wenzig byl významný pracovník školství a přestože jeho mateřštinou byla němčina, podporoval české snahy, české školy a stal se prvním starostou Umělecké besedy, založené roku 1863. Wenziga zaujala pověst o Daliborovi už roku 1848, kdy napsal báseň *Die Daliborka*,

Josef Wenzig

ještě o desetiletí starší jsou básně Johanna Nepomuka Vogla a Eduarda von Bauernfelda. Text Wenzigovy básně je jakousi osnovou příštího libreta, hlavním motivem je Daliborův nářek nad smrtí přítele Janka, který v boji proti ploskovským padl (také ve Smetanově zhudebnění se ještě Daliborův přítel jmenoval Janek, Zdeněk se z něj stal v pozdější úpravě libreta od hudebního spisovatele Václava Judy Novotného). Dalibor ve Wenzigově básni vypráví, že ho zklamání v lásce proměnilo v zuřivce, útěchou mu byla jen přítelova houslová hra. Když přítele ztratil, toužil se pomstít a za vzpouru, kterou vyvolal, byl uvězněn. Vyžádá si na žalářníkovi housle a veden vzpomínkou na Jankovu hru, naučí se nástroj ovládat a jeho hra vábí lid z okolí k poslechu pod věží. Vazba „housti na housle“, která je spojena s představou hry Daliborova přítele, vznikla z nedorozumění. Ve vězeňské hantýrce znamenaly „housle“ mučící nástroj skřipec a zmíněný slovní obrat znamená totéž jako úsloví, že při

Naděžda Kniplová – Milada (ND / Prague National Theatre, 1961)

Jindřich Jindrák – Vladislav
(ND / Prague National Theatre, 1961)

výslechu „ptáček zazpíval“. Wenzigova báseň je oslavou moci hudby. Operní libreto však potřebovalo dramatický konflikt, proto do děje vstoupila sestra ploskovského pána Milada, jejíž touha po pomstě za mrtvého bratra se promění v lásku k obžalovanému Daliborovi. Přestrojí se za muže, aby pronikla do vězení: pro tento motiv byla Smetanova opera často přirovnávána k Beethovenovu *Fideliovi*. Plán na Daliborovo osvobození však tragicky selže a Milada i Dalibor zahynou. Josef Wenzig vytvořil libreto v němčině, Smetana však v souladu se svým cílem psát opery pro Čechy na německý text komponovat odmítl; český překlad pořídil Wenzigův žák Ervín Špindler. Smetana dokončil operu 29. prosince 1867, už rok předtím, v listopadu 1866 se však objevila zpráva, že operu „bezpochyby uslyšíme při slavnosti kladení základu k Národnímu divadlu“. Tak se také skutečně stalo, premiéra se konala 16. května 1868 v rámci oslav položení základního kamene, a sice v Novoměstském divadle, dřevěné budově, sloužící jako pobočná scéna Prozatímního divadla. *Dalibor* je stále číslová opera, melodické, rytmické, harmonické i instrumentační prostředky však slouží dramatu a slohově je jednotnější než *Braniboři*. Nálepka „wagneriánství“, která se s operou spojovala, neprůhledná a nejasná stejně jako nálepka „ryzí lidovosti“ a podobné etikety, se uplatňovala často z pouhé bezradnosti, jak nový sloh charakterizovat. „V *Daliboru* panuje ještě absolutní hudba, není nic Wagner. Sám to řekl Liszt, který celého *Dalibora* slyšel u klavíru,“ psal Smetana příteli Ludevítu Procházkovi. Franz Liszt platil pro Smetanu jako autorita a na jeho názor se takto odvolával ještě roku 1877.

DĚJ OPERY

1. DĚJSTVÍ / Na nádvoří Pražského hradu se koná soud nad Daliborem. Dívka Jitka, které se Dalibor kdysi jako sirotka ujal, je předem rozhodnuta odsouzence

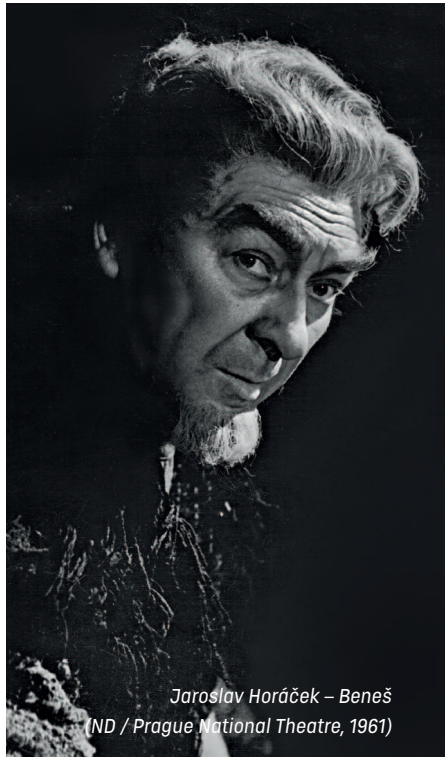

Jaroslav Horáček – Beneš
(ND / Prague National Theatre, 1961)

osvobodit. Král Vladislav oznamuje Daliborovu vinu. Vyzývá Miladu, aby vypověděla svědectví o Daliborově zločinu a dává také slovo obviněnému. Milada vypráví, jak Dalibor se svými spřeženci přepadl hrad Ploskovice a zabil jejího bratra, ploskovického purkrabího. Dalibor sděluje důvod své pomsty za smrt přítele Zdeňka, jehož dali popravit litoměřičtí radní a ploskovický purkrabí jim pomáhal. Dalibor je odsouzen k doživotnímu vězení. Na Miladu udělalo Daliborovo vystoupení velký dojem, dokonce prosí krále o milost pro něj. Král odmítá a Milada si uvědomuje, že Dalibora miluje. Jitka se jí svěří s plánem na Daliborovo osvobození.

2. DĚJSTVÍ / V krčmě v podhradí hýří zbrojnoši. Jitka přichází ze zprávou, že se Milada v přestrojení za chlapce dostala do vězení a připravuje Daliborův útěk. Velitel zbrojnošů Vítek je Jitčin milý a spolu s ostatními slibuje pomoci. Proměna: Velitel stráží Budivoj nabádá žalářníka Beneše, aby vězně dobře hlídal, žalářníkův pomocník (Milada) je mu podezřelý. Po Budivojově odchodu Beneš Miladě sděluje, že si vězeň přál housle a Milada se nabídne, že mu je donese. Proměna: Dalibor v podzemí věže sní, vzpomíná na Zdeňkovu hru na housle, která mu přinášela potěšení — objeví se mu Zdeňkova vidina. Milada přichází s houslemi, dává se Daliborovi poznat a oznamuje, že je připraven jeho útěk ze žaláře. Předává mu pilník a provaz. Oba si vyznají lásku.

3. DĚJSTVÍ / Milada předává Benešovi měšec s penězi a nakazuje mu, aby mlčel. To byla osudná chyba, neboť Beneš pochopí léčku a vše okamžitě oznámí Budivojovi. Beneš je přiveden před krále a soudce, kteří rozhodnou, že má být Dalibor okamžitě popraven. Král sice váhá, ale nakonec vyhlašuje ortel. Proměna: Dalibor prolomil okenní mříže a jak domluveno, má dát houslemi znamení čekajícím spiklencům. Na houslích praskne struna — zlé znamení. Přichází Budivoj a oznamuje Daliborovi rozsudek. Proměna: Milada, Jitka, Vítek a další čekají pod věží na smluvené znamení. Místo houslí však je slyšet umíráček a pohřební zpěv. Vítek zavelí k útoku na žoldnéře, kteří vedou Dalibora na smrt. Podaří se ho osvobodit, Milada však je zraněna a zemře v Daliborově náruči. Přichází Budivoj s královskými vojáky a vyzývá Dalibora, aby se vzdal. Pro Dalibora život ztratil cenu a v souboji s Budivojem umírá.

The knight Dalibor of Kozojedy was a historical figure from the 15th century during the reign of King Vladislav II of Hungary and Bohemia, when peasants at the dominion of Adam of Ploskovice in the Litoměřice region revolted against forced labour. The insurgents captured the fortress in Ploskovice, took their lord as a prisoner, and sought Dalibor's protection. As in many other cases, things were rather different in reality; Dalibor was not a courageous knight beyond reproach. In fact, he was being sued over property rights by members of his own family, and he took advantage of the uprising to seize property in Ploskovice as well, and for that he was rightly condemned. He became the first prisoner in a newly built tower at Prague Castle. That tower was then named Daliborka after him. On 13 March 1498, Dalibor was executed by beheading with an axe, but in the minds of the people he had been transformed

Vilém Přibyl – Dalibor
(ND / Prague National Theatre, 1961)

into a defender of the rights of the poor, and tradition has turned him into a hero — even an operatic one. Already in 1844, Dalibor was supposed to have been the title hero of an opera by František Bedřich Kott, but the composer did not finish it (only one scene was performed), and in 1859 Karel Sabina wrote a libretto on the same subject for Adolf Pozděna, but that work also remained a torso. Smetana received a libretto written in German by Josef Wenzig (1807–1876) in early 1865. Wenzig was an important educator, and although German was his native language, he supported Czech efforts towards advancement and Czech education, and he became the first chairman of the Artists' Society (Umělecká beseda, founded in 1863). Wenzig had already been captivated by the legend of Dalibor in 1848, when he wrote the poem *Die Daliborka*, and the poems by Johann Nepomuk Vogl and Eduard von Bauernfeld are older by a decade. The text of Wenzig's poem is a kind of outline of the future libretto, and the main motif is Dalibor's lament over the death of his friend Janek, who had fallen in the uprising in Ploskovice (the name of Dalibor's friend was still Janek in Smetana's musical setting as well, and it was changed to Zdeněk in a later revision of the libretto by Václav Juda Novotný, an author of texts about music). In Wenzig's poem, Dalibor tells us that disappointment in love filled him with rage, and his only comfort was the sound of his friend playing the violin. When he lost his friend, he yearned for revenge, and he was imprisoned for the uprising he had caused. He asks the jailer for a violin, and guided by his memory of Janek's playing, he teaches himself to play the instrument, and his playing attracts people in the surrounding area to go beneath the tower to listen. The phrase "fiddling on the violin", associated with the idea of the violin playing of Dalibor's friend, came into being through a misunderstanding. In prison slang, "violin"

Antonín Švorc – Budivoj
(ND / Prague National Theatre, 1961)

meant the rack, an implement of torture, and the phrase in question meant that the person being interrogated was "singing like a bird". Wenzig's poem is a celebration of the power of music, but an operatic libretto needs dramatic conflict, so Milada, the sister of the lord of Ploskovice, is added to the story. Her desire to avenge her dead brother is transformed into love for the defendant Dalibor. She disguises herself as a man in order to sneak into the prison; because of that motif, Smetana's opera has often been compared with Beethoven's *Fidelio*. However, the plan to liberate Dalibor fails tragically, and Milada and Dalibor both perish. Josef Wenzig wrote the libretto in Germany, but Smetana, in accordance with his goal of writing operas for the Czech people, refused to compose to the German text; Wenzig's pupil Ervín Špindler furnished a Czech translation. Smetana finished the opera *Dalibor* on 29 December 1867, but already a year earlier in November 1866, it had been announced that "we shall undoubtedly hear the opera at the ceremonial laying of the foundation for the National Theatre". And that is what actually occurred; the premiere took place on 16 May 1868 as part of the celebrations of the laying of the cornerstone. The performance was at the New Town Theatre, a wooden building that served as an auxiliary stage for the Provisional Theatre. *Dalibor* is still a number opera, but the resources of its melody, rhythm, harmony, and orchestration serve the drama, and it is stylistically simpler than *The Brandenburgers*. The label of "Wagnerianism" that has been attached to the opera is just as opaque and unclear as labels like "pure folk character", and it has often been applied simply because of bafflement over how to characterise the new style. "In Dalibor, absolute music still reigns supreme; there is nothing of Wagner in it. Liszt said so himself when he heard Dalibor in its entirety at the piano," wrote Smetana to his friend Ludevít Procházka. Smetana respected Franz Liszt as an authority, and Smetana was still making reference to Liszt's opinion in 1877.

SYNOPSIS

ACT I / In a courtyard of Prague Castle, Dalibor is on trial. Jitka, a girl that Dalibor once took in as an orphan, has decided in advance to free the convict. King Vladislav announces Dalibor's guilt. He orders Milada to testify about Dalibor's crime, and he also allows the defendant to speak. Milada tells of how Dalibor and his men attacked the fortress in Ploskovice and killed her brother, the Margrave of Ploskovice. Dalibor explains that he is avenging the death of his friend Zdeněk, who was executed by the aldermen of Litoměřice with the assistance of the Margrave of Ploskovice. Dalibor is sentenced to life in prison. Dalibor's testimony made a great impression on Milada, and she actually begs the king to have mercy on him. The king refuses, and Milada realises that she loves Dalibor. Jitka entrusts her with the plan to liberate Dalibor.

ACT II / Armour-bearers are revelling in a tavern below the castle. Jitka arrives with the news that Milada, dressed as a boy, has found her way into the prison and is preparing Dalibor's escape. Vítek, the commander of the armour-bearers, is Jitka's beloved, and he and the others promise their assistance. *Scene change*: Budivoj, the commander of the guards, exhorts the jailer Beneš to watch the prisoner carefully. He is suspicious of the jailer's assistant (Milada).

After Budivoj leaves, Beneš tells Milada that the prisoner wanted a violin, and Milada offers to bring him one. *Scene change*: In the dungeon, Dalibor dreams, recalling how Zdeněk's violin playing had given him pleasure — Zdeněk appears to him in a vision. Milada arrives with a violin, reveals her identity to Dalibor, and announces the plan for his escape from prison. She gives him a file and a rope. They declare their love for each other.

ACT III / Milada gives Beneš a purse full of money and tells him to keep silent. That was a fatal mistake because Beneš sees through the plot and immediately reports everything to Budivoj. Beneš is brought before the king and the judges who decide that Dalibor is to be executed immediately. Although the king is hesitant, he finally announces the sentence. *Scene change*: Dalibor has broken through the bars on the window, and as was prearranged, he is to use the violin to give the signal to the waiting conspirators. A string breaks on his violin — a bad omen. Budivoj arrives and announces the sentence to Dalibor. *Scene change*: Milada, Jitka, Vítek, and the others await the agreed signal below the tower, but instead of a violin, they hear the death knell and the singing of funeral music. Vítek gives the command to attack the mercenaries who are leading Dalibor to his death. Dalibor is successfully freed, but Milada is wounded and dies in Dalibor's arms. Budivoj arrives with the king's troops, and he orders Dalibor to surrender. For Dalibor, life has lost its meaning, and he dies in combat with Budivoj.

LIBRETO v českém a anglickém jazyce
naleznete na **www.supraphon.cz**

THE LIBRETTO, in Czech and English,
can be found on **www.supraphon.cz**

ALSO AVAILABLE IN Hi-Res AUDIO

Design © David Cígler, 2024
Photos © Jaromír Svoboda / Prague National Theatre Archive
Commentary © Vlasta Reittererová, 2024
Translations © Mark Newkirk, 2024
Booklet editor Daniela Bálková

SUPRAPHON
SU 4335-2

NOVOMĚSTSKÉ DIVADLO.

Dnes v sobotu dne 16. května 1868. (Mimo předplacení).

Slavnostní představení.

V den založení základního kamene k důstojnému divadlu národnímu.

Poprvé:

Věštba Libušina.

Slavnostní předehra od Josefa Jiřího Kolára. Úvodní hudba od B. Smetany. Nové dekorace od pana Macourka.

Praotec Čech . . . . pan Kolár st. | Libuše . . . . pí. Sklenářová-Malá. | Musa dramatického umění . . . . pí. Šamberkova.

Na to poprvé:

DALIBOR.

Velká národní opera ve 3 jednáních. Text od Jos. Wenziga. Hudba d Bedřicha Smetany.

Osobním řízením pana skladatele. V scénu uvedl vrchní regisseur J. J. Kolár st.

Vladislav, král český	pan Lev.	Vítek, posel Daliborův	pan Bareal.
Dalibor, rytíř	pan Lukes.	Milula, sestra purkrabí Ploskovického	pí. Benevic-Miková.
Budivoj, velitel královské hradní stráže	pan Šebesta.	Jitka, selské děvče na statcích Daliborových	slečna z Ehrenbergů.
Beneš, žalářník	pan Paleček.	Junko, hudec v podobě zjevení	

Soudcové, král. zbrojnoši, poslové a služkové Daliborovi atd., lid. — Děj se koná v Praze; dílem na hradě a vůkoli, dílem v dolním městě a sice v 15. století.

Nové dekorace:
1. Nádvoří královského hradu. } od pana MACOURKA.
2. Žalář.
3. Dvůr strážovny purkrabího. } od pana HEROLDA
4. Pražský hrad.

Nové kostumy shotoveny řízením garderobního inspektora pana Kašky.

Lístky lze dostati od 11. hodin v Novoměstském divadle.

Texty k této zpěvohře prodávají se u kasy Novoměstského divadla.

Zítra dne 17. května (hra mimo předplacení) v Novoměstském divadle začátek o 7. hodině slavnostní představení se slavnostní předehrou. **Drahomíra.**

Plakát prvního provedení Dalibora 16. května 1868 /
Poster for the premiere of Dalibor, 16 May 1868